

COLLECTUMS AVGIFTSRAPPORT 2017

Fondavgifterna inom tjänstepensionen ITP,
jämfört med fondavgifterna på den öppna marknaden

Innehåll

Upphandling har gett halverade avgifter på pensionsfonder.....	3
Rapporten i sammanfattning.....	4
Så försvinner 330 000 kronor i avgifter	4
Tre fördelar med upphandling	5
Om avgifter.....	5
Om tjänstepensionen ITP	6
Om rapporten	6
Avgifterna i fondutbudet, per bolag.....	7
Avgifterna i fondutbudet, per kategori	10
Avgiftssnitt per bolag.....	11

Upphandling har gett halverade avgifter på pensionsfonder

För att ge mer pension för pengarna till de mer än två miljoner privatanställda tjänstemän som har tjänstepensionen ITP har Collectum, på uppdrag av Svenskt Näringsliv och PTK, vid tre tillfällen upphandlat de banker och försäkringsbolag som får förvalta tjänstepensionen ITP. Vid alla tre upphandlingarna har avgifterna kunnat pressas kraftigt. Resultatet av den fjärde upphandlingen blir klart under 2018.

Collectums upphandlingar har så här långt inneburit att pensionsspararnas avgifter mer än halverats. Hur hög avgiften är har stor betydelse för hur mycket pension det blir i slutändan. En procentenhet lägre avgift kan innebära en ökning av den framtida pensionen med så mycket som 20 procent.

Det innebär att även några få tiondels procent blir till många tusenlappar över tid eftersom avgiften tas årligen från hela kapitalet, alldeles oavsett om fonden gått upp eller ned. Avgiften är dessutom det enda spararen känner till på förhand och själv kan påverka.

Upphandlingarna har gynnat både företagen och deras anställda. Avsevärt mer av de pengar som företagen betalar i tjänstepension går nu till pensionsspararnas framtida pension, i stället för till onödiga avgifter till pensionsförvaltarna.

Utöver väsentligt lägre avgifter har upphandlingarna dessutom bidragit till ett överskådligt utbud med en prispressad flytträtt och en trygg lösning även för den pensionssparare som inte vill vara aktiv. Resultatet är mer pension för pengarna.

Collectums avgiftsrapport visar hur avgifterna skiljer sig mellan de upphandlade fonderna inom ITP och samma fonder på den öppna marknaden. De upphandlade förvaltarna som ingår i jämförelsen är AMF, Danica, SEB, SPP och Swedbank. Tillsammans erbjuder de 91 olika fonder som tjänstemännen kan välja mellan.

*Tomas Carlsson, pensionsexpert på Collectum
Stockholm, juni 2017*

Rapporten i sammanfattning

- **Genomsnittsavgiften** på de upphandlade fonderna är 0,38 procent – mindre än hälften jämfört med den öppna marknaden där genomsnittsavgiften på samma fonder är 0,86 procent. För pensionsspararen kan det innebära cirka 330 000 kronor mer i pension.
- **Den fondkategori där avgiftsskillnaden är störst** är ”Branschfond, infrastruktur”. Där är genomsnittsavgiften 0,80 procent på upphandlade fonder och 2,20 procent på det ordinarie utbudet. Det innebär att genomsnittet på de upphandlade fonderna i kategorin är 1,40 procentenheter lägre.
- **De fondkategorier där avgiftsskillnaden är minst** är ”Blandfond – SEK, balanserad” och ”Europa, värdebolag”. Där är genomsnittsavgiften densamma på upphandlade fonder och det ordinarie utbudet.
- **Den enskilda fond där avgiftsskillnaden är störst** är ”SEB Globalfond – Lux”. Som upphandlad är fondavgiften 0,30 procent och i det ordinarie utbudet är avgiften 1,75 procent. Det innebär att den upphandlade fonden har 1,45 procentenheter lägre avgift.

Så försvinner 330 000 kronor i avgifter

En årlig avgift som är 0,48 procentenheter lägre kan ge 330 000 kronor mer i pension. Vår beräkning bygger på en person som är 25 år, har en ingångslön på 25 000 kronor i månaden och tjänar in till ITP 1 under hela arbetslivet. Personen väljer att gå i pension vid 67 års ålder.

Så här har vi räknat:

Beräkning med en avgift på 0,38 procent (genomsnittet för upphandlade fonder inom ITP)

Avkastning: 6 procent

Avgift: 0,38 procent

Ackumulerad fondavgift: 158 000 kronor

Ackumulerad premie + kapital vid pensionering: **3 430 000 kronor**

I beräkningen ingår också Collectums administrationsavgift på 1 procent på premien innan den överförs till försäkringsbolaget.

Beräkning med en avgift på 0,86 procent (genomsnittet för samma fonder på den öppna marknaden)

Avkastning: 6 procent

Avgift: 0,86 procent

Ackumulerad fondavgift: 331 000 kronor

Ackumulerad premie + kapital vid pensionering: **3 100 000 kronor**

Tre fördelar med upphandling

Tjänstepensionen blir allt viktigare för den framtida pensionen. För många kommer den allmänna pensionen att motsvara knappt hälften av den tidigare lönen. Den som också har tjänstepension och arbetar heltid i 40 år kan i stället få upp till två tredjedelar av den tidigare lönen. Upphandlingsmodellen inom ITP har visat sig vara en effektiv marknadslösning. Fördelarna är flera:

1. Pressade avgifter

Samtidigt som fondavgifterna på den öppna marknaden varit i stort sett oförändrade har avgifterna minskat vid alla de tre upphandlingarna. Resultatet efter den tredje upphandlingen är mer än halverade avgifter jämfört med samma fonder på den öppna marknaden.

2. En flytträtt på spararnas sida

Spararen kan välja fritt bland fem olika bolag som tillsammans erbjuder 91 fonder. För den som vill välja om är flyttkostnaden inom ITP, till skillnad från den öppna marknaden, kraftigt prispressad och en flytt kostar aldrig mer än 500 kronor.

3. Tryggare soffliggare

Även den som inte vill göra aktiva val får del av systemets fördelar. Den sparare som inte gör något aktivt val av förvaltare får sina pengar placerade i ett tryggt och förmånligt ickevalsalternativ.

Om avgifter

Fondförvaltningsavgift

Priset för att spara i en fond kallas förvaltningsavgift. Fondernas förvaltningsavgift är i snitt 0,38 procent för Collectums utbud medan ordinarie förvaltningsavgift på samma fonder i snitt är 0,86 procent. Förvaltningsavgiften tas ut på hela kapitalet, varje år.

Nivån på avgifterna varierar mellan olika fondkategorier och fonder. En aktivt förvaltat fond har oftast högre avgift än indexfonder. Det finns inget dokumenterat samband mellan en hög avgift och hög avkastning.

Collectums administrationsavgift

Collectum tar ut en avgift som för 2017 är 1 procent av den inbetalda premien för att administrera ITP-försäkringen och ITP-valen. För ITP 1 är avgiften max 450 kronor per år och anställning. Collectums avgift är inte en avgift på kapitalet, utan dras från premien innan den förs över till det försäkringsbolag tjänstemannen har valt. För den som har en månadslön på 27 500 kronor motsvarar Collectums avgift cirka 149 kronor per år.

Om tjänstepensionen ITP

ITP är en kollektivavtalad tjänstepension som privatanställda tjänstemän får utöver sin allmänna pension. Det är Svenskt Näringsliv och PTK som har förhandlat fram avtalet om ITP. I dag har fler än två miljoner pensionssparare tjänstepensionen ITP.

Tjänstepensionen är en allt viktigare del av den framtida pensionen, inte minst för den som har en lön som överstiger taket för den allmänna pensionen, i dag cirka 40 000 kronor.

Vid tre tillfällen har Collectum, på uppdrag av PTK och Svenskt Näringsliv och utan eget vinstintresse, genomfört upphandlingar av tjänstepensionsförvaltare för fondförsäkring och traditionell försäkring. Nästa upphandling blir klar 2018.

Kort om ITP 1 och ITP 2

ITP 1: Tjänstemän födda 1979 och senare har ITP 1, som är en *premiebestämd ålderspension*. Det innebär att premien, men inte pensionen, är bestämd på förhand. Pensionsspararen kan själv placera hela sin premie. Hälften av premien kan placeras i en fondförsäkring. Pensionens storlek beror på lönen, avgifterna, avkastningen på pengarna och hur länge inbetalningarna pågår.

ITP 2: Tjänstemän födda 1978 och tidigare har ITP 2, som är en *förmånsbestämd ålderspension*. Det innebär att pensionen, men inte premien, är bestämd på förhand. En del av pensionen kallas ITPK och den kan tjänstemannen själv placera i en traditionell försäkring eller en fondförsäkring. ITPK utgör 2 procent av lönen.

Om rapporten

Beräkningarna har gjorts av analysföretaget Morningstar på uppdrag av Collectum.

Avgifterna i fondutbudet, per bolag

Följande fonder erbjuds per 2017-02-28

AMF

Fond	Morningstar Kategori	Avgift Collectum	Avgift ordinarie	Differens	Prestations-baserat arvode	Avgift kategorisnitt
AMF Aktiefond Asien Stilla havet	Asien	0,40%	0,60%	0,20%		1,11%
AMF Aktiefond Europa	Europa, värdebolag	0,40%	0,40%	0,00%		1,05%
AMF Aktiefond Global	Global, mix bolag	0,40%	0,40%	0,00%		1,10%
AMF Aktiefond Mix	Global & Sverige	0,30%	0,40%	0,10%		1,26%
AMF Aktiefond Nordamerika	USA, tillväxtbolag	0,40%	0,40%	0,00%		1,25%
AMF Aktiefond Småbolag	Sverige, små-/medelstora bolag	0,40%	0,60%	0,20%		1,34%
AMF Aktiefond Sverige	Sverige	0,30%	0,40%	0,10%		1,07%
AMF Råntefond Kort	Ränte - SEK penningmarknad	0,10%	0,10%	0,00%		0,32%
AMF Råntefond Lång	Ränte - SEK obligationer, långa	0,10%	0,10%	0,00%		0,54%
AMF Råntefond Mix	Ränte - övriga globala, valutasekrad	0,20%	0,30%	0,10%		0,72%
Henderson Gartmore Latin Am R EUR Acc	Latinamerika	0,56%	1,50%	0,94%		1,43%
Pictet-China Index IS USD	Kina	0,25%	0,45%	0,20%		1,32%
Pictet-Emerging Markets Index IS USD	Tillväxtmarknader	0,20%	0,60%	0,40%		1,22%
Pictet-India Index IS USD	Indien	0,25%	0,45%	0,20%		1,38%
Pictet-Russia Index IS USD	Ryssland	0,25%	0,45%	0,20%		1,82%
Vanguard Japan Stock Ix Inv USD	Japan	0,18%	0,30%	0,12%		1,10%
Snitt		0,29%	0,47%	0,17%		

Danica

Fond	Morningstar Kategori	Avgift Collectum	Avgift ordinarie	Differens	Prestations-baserat arvode	Avgift kategorisnitt
Acadian Emerg Mkts Eq UCITS II A USD	Tillväxtmarknader	0,60%	1,50%	0,90%		1,22%
Alfred Berg Obligationfond Plus Hållbar	Ränte - SEK obligationer, långa	0,12%	0,50%	0,38%	Ja	0,54%
Danske Invest Europa	Europa, mix bolag	0,70%	1,60%	0,90%		1,09%
Danske Invest Global Index	Global, mix bolag	0,18%	0,50%	0,32%		1,10%
Danske Invest Sverige	Sverige	0,45%	1,40%	0,95%		1,07%
Danske Invest Sverige Beta	Sverige	0,20%	0,40%	0,20%		1,07%
Danske Invest Sverige Kort Ränta	Ränte - SEK obligationer, företag	0,09%	0,30%	0,21%		0,61%
Henderson Gartmore Latin Am R EUR Acc	Latinamerika	0,56%	1,50%	0,94%		1,43%
Pictet-Emerging Markets Index IS USD	Tillväxtmarknader	0,20%	0,60%	0,40%		1,22%
Pictet-Europe Index IS EUR	Europa, mix bolag	0,15%	0,30%	0,15%		1,09%
Pictet-Japan Index IS EUR	Japan	0,15%	0,30%	0,15%		1,10%
Pictet-Pacific Ex Japan Index IS USD	Asien & Australien ex Japan	0,15%	0,25%	0,10%		1,14%
Pictet-USA Index IS USD	USA, mix bolag	0,15%	0,30%	0,15%		1,00%
Schroder ISF Emerg Europe A Acc	Östeuropa	0,77%	1,50%	0,73%		1,55%
SKAGEN Global SEK A	Global, värdebolag	0,30%	1,00%	0,70%	Ja	0,94%
Swedbank Robur Access Mix	Blandfond - SEK, balanserad	0,20%	0,20%	0,00%		1,35%
Ohman Småbolagsfond A	Sverige, små-/medelstora bolag	0,77%	1,50%	0,73%		1,34%
Snitt		0,34%	0,80%	0,47%		

SEB

Fond	Morningstar Kategori	Avgift Collectum	Avgift ordinarie	Differens	Prestations-baserat arvode	Avgift kategorisnitt
Aberdeen Glb Latin America Eq A2	Latinamerika	0,80%	1,75%	0,95%		1,43%
Carnegie Likviditetsfond A	Ränte - SEK obligationer, företag	0,10%	0,30%	0,20%		0,61%
Carnegie Sverigefond	Sverige	0,50%	1,40%	0,90%		1,07%
Eastspring Inv China Equity A	Kina	0,80%	1,50%	0,70%		1,32%
GS India Equity Portfolio Base Acc	Indien	0,80%	1,75%	0,95%		1,38%
JPM Europe Strategic Dividend A (acc)	EJUREuropa, stor utdelning	0,60%	1,50%	0,90%		1,18%
Partners Group Invest Infra P	Branschfond, infrastruktur	0,80%	2,20%	1,40%		1,26%
Schroder ISF Asian Eq Yld A Acc	Asien & Australien ex Japan	0,75%	1,50%	0,75%		1,14%
Schroder ISF Emerg Europe A Acc	Östeuropa	0,80%	1,50%	0,70%		1,55%
SEB Alternative Fixed Income SEK- Lux	Hedgefond, multi-strategi	0,60%	1,25%	0,65%	Ja	1,10%
SEB Asset Selection SEK- Lux	Hedgefond, modellbaserad terminsh	0,60%	1,10%	0,50%	Ja	1,54%
SEB Corporate Bond SEK- Lux	Ränte - SEK obligationer, företag	0,15%	1,10%	0,95%		0,61%
SEB Europa Indexfond - Lux	Europa, mix bolag	0,20%	0,40%	0,20%		1,09%
SEB Globalfond - Lux	Global, mix bolag	0,30%	1,75%	1,45%		1,10%
SEB Japanfond	Japan	0,60%	1,50%	0,90%		1,10%
SEB Läkemedelsfond	Branschfond, läkemedel	0,60%	1,50%	0,90%		1,40%
SEB Sverige Indexfond	Sverige	0,11%	0,40%	0,29%		1,07%
SEB USA Indexfond - Lux	USA, mix bolag	0,20%	0,40%	0,20%		1,00%
Vontobel Emerging Markets Eq B	Tillväxtmarknader	0,80%	1,65%	0,85%		1,22%
Vontobel US Equity B	USA, tillväxtbolag	0,75%	1,65%	0,90%		1,25%
Öhman Småbolagsfond A	Sverige, små-/medelstora bolag	0,75%	1,50%	0,75%		1,34%
	Snitt	0,55%	1,31%	0,76%		

SPP

Fond	Morningstar Kategori	Avgift Collectum	Avgift ordinarie	Differens	Prestations-baserat arvode	Avgift kategorisnitt
Handelsbanken Asien Tema	Asien ex Japan	0,48%	1,50%	1,02%		1,34%
Handelsbanken Europa Selektiv	Europa, flexibel storlek bolag	0,56%	1,85%	1,29%		1,25%
Handelsbanken Latinamerikafond	Latinamerika	0,48%	1,60%	1,12%		1,43%
Handelsbanken Tillväxtmarknad Tema	Tillväxtmarknader	0,48%	1,60%	1,12%		1,22%
Handelsbanken Östeuropafond	Östeuropa	0,48%	1,60%	1,12%		1,55%
SPP Aktiefond Europa	Europa, mix bolag	0,12%	0,20%	0,08%		1,08%
SPP Aktiefond Global	Global, mix bolag	0,18%	0,30%	0,12%		1,10%
SPP Aktiefond Japan	Japan	0,12%	0,20%	0,08%		1,10%
SPP Aktiefond Sverige	Sverige	0,12%	0,20%	0,08%		1,07%
SPP Aktiefond USA	USA, mix bolag	0,12%	0,20%	0,08%		1,00%
SPP Emerging Markets SRI	Tillväxtmarknader	0,31%	0,75%	0,44%		1,22%
SPP Företagsobligationsfond	Ränte - SEK obligationer, företag	0,20%	0,40%	0,20%		0,61%
SPP Obligationsfond	Ränte - SEK obligationer, långa	0,09%	0,20%	0,11%		0,54%
SPP Penningmarknadsfond	Ränte - SEK penningmarknad	0,09%	0,20%	0,11%		0,32%
Storebrand Global Multifaktor	Global, värdebolag	0,30%	0,75%	0,45%		0,94%
Öhman Småbolagsfond A	Sverige, små-/medelstora bolag	0,45%	1,50%	1,05%		1,34%
	Snitt	0,29%	0,82%	0,53%		

Swedbank

Fond	Morningstar Kategori	Avgift Collectum	Avgift ordinarie	Differens	Prestationsbaserat arvode	Avgift kategorisnitt
Aberdeen Glb Latin America Eq S2	Latinamerika	1,00%	1,92%	0,92%		1,43%
Aberdeen Global Japanese Eq A2 JPY	Japan	0,85%	1,50%	0,65%		1,10%
BlackRock Emerging Markets Eq Idx A2 US Tillväxtmarknader	US Tillväxtmarknader	0,40%	0,50%	0,10%		1,22%
Cliens Mixfond B	Blandfond - SEK, aggressiv	0,50%	1,75%	1,25%		1,55%
Danske Invest Europe Focus A	Europa, tillväxtbolag	0,75%	1,60%	0,85%		1,17%
Danske Invest Global Index	Global, mix bolag	0,30%	0,20%	0,20%		1,10%
Parvest Equity Best Sel Euro C C	Euroland	0,85%	1,50%	0,65%		0,99%
Spiltan Aktiefond Stabil	Sverige	0,55%	1,50%	0,95%		1,07%
Spiltan Räntefond Sverige	Ränte - SEK obligationer, företag	0,09%	0,10%	0,01%		0,61%
SPP Aktiefond Sverige	Sverige	0,20%	0,20%	0,00%		1,07%
SPP Obligationsfond	Ränte - SEK obligationer, långa	0,15%	0,20%	0,05%		0,54%
Swedbank Robur Access Asien	Asien ex Japan	0,20%	0,20%	0,00%		1,34%
Swedbank Robur Access Mix	Blandfond - SEK, balanserad	0,20%	0,20%	0,00%		1,35%
Swedbank Robur Access USA	USA, mix bolag	0,20%	0,20%	0,00%		1,00%
Swedbank Robur Asienfond	Asien ex Japan	0,55%	1,42%	0,87%		1,34%
Swedbank Robur Ethica Global MEGA	Global, mix bolag	0,30%	0,72%	0,42%		1,10%
Swedbank Robur Ny Teknik	Branschfond, ny teknik	0,55%	1,25%	0,70%		1,41%
Swedbank Robur Realinvest	Branschfond, fastighetsbolag	0,55%	1,25%	0,70%		1,14%
Swedbank Robur Realitiefond	Ränte - SEK obligationer, reala	0,25%	0,50%	0,25%		0,59%
Swedbank Robur Talentent Aktiefond MEGA Global & Sverige	Global & Sverige	0,35%	0,52%	0,17%		1,26%
Swedbank Robur Östeuropafond	Östeuropa	0,75%	1,42%	0,67%		1,55%
		0,45%	0,90%	0,45%		
		Snitt				

Prestationsbaserat arvode gäller både upphandlade och ej upphandlade fonder, dvs rabatterade och ordinarie avgifter
Ordinarie avgift baserar sig på maximal förvaltningsavgift enligt prospekt

Den oviktade snittavgiften för fonderna på den svenska marknaden är 1,09 procent.

Räntefonder drar ned snittet medan en stor andel aktiefonder med mer exotisk inriktning och som är dyrare drar upp det.
Observera att detta snitt påverkas mycket av vilka typer av fonder som finns tillgängliga på marknaden.

Avgift ordinarie

Först beräknas snitt per bolag och sedan beräknas ett snitt baserat på de fem bolag. Det görs för att all bolags utbud ska få samma vikt oberoende av hur många fonder som de har.

Förklaringar

Avgift Collectum: fondens förvaltningsavgift som Collectum har förhandlat fram.

Avgift ordinarie: den ordinarie fondförvaltningsavgiften, maximal enligt prospekt.

Differens: skillnaden mellan den avgift Collectum förhandlat fram och den ordinarie avgiften.

Prestationsbaserat arvode: "Ja" om fonden även tar ut en prestationsbaserad avgift, gäller både rabatterad som ordinarie avgift

Avgift kategorisnitt: Den genomsnittliga fondförvaltningsavgiften för alla fonder inom samma kategori

Avgifterna i fondutbudet, per kategori

Fonder inom följande fondkategorier erbjöds 2017-02-28

Morningstar Kategori	Avgift Collectum kategorisnitt	Avgift ordinarie kategorisnitt	Differens
Asien	0,40%	0,60%	0,20%
Asien & Australien ex Japan	0,45%	0,88%	0,43%
Asien ex Japan	0,41%	1,04%	0,63%
Blandfond - SEK, aggressiv	0,50%	1,75%	1,25%
Blandfond - SEK, balanserad	0,20%	0,20%	0,00%
Branschfond, fastighetsbolag	0,55%	1,25%	0,70%
Branschfond, infrastruktur	0,80%	2,20%	1,40%
Branschfond, läkemedel	0,60%	1,50%	0,90%
Branschfond, ny teknik	0,55%	1,25%	0,70%
Euroland	0,85%	1,50%	0,65%
Europa, flexibel storlek bolag	0,56%	1,85%	1,29%
Europa, mix bolag	0,29%	0,63%	0,33%
Europa, stor utdelning	0,60%	1,50%	0,90%
Europa, tillväxtbolag	0,75%	1,60%	0,85%
Europa, värdebolag	0,40%	0,40%	0,00%
Global & Sverige	0,33%	0,46%	0,14%
Global, mix bolag	0,28%	0,70%	0,42%
Global, värdebolag	0,30%	0,88%	0,58%
Hedgefond, modellbaserad terminshar	0,60%	1,10%	0,50%
Hedgefond, multi-strategi	0,60%	1,25%	0,65%
Indien	0,53%	1,10%	0,58%
Japan	0,38%	0,76%	0,38%
Kina	0,53%	0,98%	0,45%
Latinamerika	0,68%	1,65%	0,97%
Ryssland	0,25%	0,45%	0,20%
Ränte - SEK obligationer, företag	0,13%	0,44%	0,31%
Ränte - SEK obligationer, långa	0,12%	0,25%	0,14%
Ränte - SEK obligationer, reala	0,25%	0,50%	0,25%
Ränte - SEK penningmarknad	0,10%	0,15%	0,06%
Ränte - övriga globala, valutasäkrade	0,20%	0,30%	0,10%
Sverige	0,30%	0,74%	0,43%
Sverige, små-/medelstora bolag	0,59%	1,28%	0,68%
Tillväxtmarknader	0,43%	1,03%	0,60%
USA, mix bolag	0,17%	0,28%	0,11%
USA, tillväxtbolag	0,58%	1,03%	0,45%
Osteuropa	0,70%	1,51%	0,81%

Avgiftssnitt per bolag

Fonder inom följande kategorier erbjöds per 2017-02-28

Fond	Morningstar Kategori	Avgift Collectum	Avgift ordinarie	Differens	Prestations-baserat arvode	Avgift kategorisnitt
AMF	Asien	0,40%	0,60%	0,20%		1,11%
Danica	Europa, värdebolag	0,40%	0,40%	0,00%		1,05%
SEB	Global, mix-bolag	0,40%	0,40%	0,00%		1,10%
SPP	Global & Sverige	0,30%	0,40%	0,10%		1,26%
Swedbank	Japan	0,18%	0,30%	0,12%		1,10%
	Snitt	0,34%	0,42%	0,08%		

Vid tre tillfällen har Collectum, på uppdrag av Svenskt Näringsliv och PTK, upphandlat de banker och försäkringsbolag som får förvalta tjänstepensionen ITP. Den här rapporten jämför de upphandlade fondavgifterna inom den kollektivavtalade tjänstepensionen ITP med fondavgifterna på den öppna marknaden.